

Viestintätuote ”Tekoälyn mahdollisuudet käyttöön yhteiskehittämällä: e-työkirja tukitoimintojen asiantuntijoille ja heidän esihenkilöilleen”

Loppuraportti

Työsuojelurahaston rahoittama viestintätuote tarjosi käytännön ratkaisuja tekoälyn ja uusien teknologioiden tehokkaaseen käyttöönottoon tietotyössä. Hanke osoitti, kuinka työyhteisöt voivat hyödyntää tekoälyn mahdollisuuksia ja ottaa niitä käyttöön yhteiskehittämisen keinoin. Keskustelua aiheesta tuettiin julkaisutyöllä.

Tiivistelmä

Viestintätuote rohkaisee tietotyöntekijöitä ja heidän esihenkilöitään hyödyntämään tekoälyä työssään. E-työkirja, joka perustuu TSR-rahoitteisen ”Tekoäly tulee – tuki, osaaminen ja yhteistyö kuntoon” (2021–2022) -hankkeen tuloksiin, tarjoaa työpajakuvauksia ja toteutusmenetelmiä työn yhteiskehittämiseen tekoälyn avulla. Lisäksi tuotettiin Tukiälyä työelämään -podcastsarja ja useita blogeja. E-työkirjaa ja podcasteja esiteltiin kahdessa webinaarissa ja levitettiin laajasti Haaga-Helia ammattikorkeakoulun verkostoissa ja ammattiliittojen kautta. Yhteistyökumppanit: Akavan Erityisalat AE ry, Ammattiliitto Jyty ry, Proliitto, Skilla ry ja Tradenomiliitto TRAL ry.

Tausta

Tekoäly ja robotiikka muokkaavat organisaatioiden tukitoimintoja ja edellyttävät verkostomaista yhteistyötä. Tietotyöntekijät näkevät teknologioiden potentiaalin, mutta hyötyjä ei ole saatu valjastettua organisaatioissa tuottavuudeksi. Tekoäly haastaakin tietotyöntekijöitä uudelleenlaiseen arvontuottamiseen ja aiheuttaa yksilöille kognitiivista kuormitusta. Haasteisiin on tartuttava yhteisöllisesti, jotta tietotyötä voidaan kehittää kestävästi samalla työhyvinvointia edistäen.

Aineisto

Viestintätuotteessa hyödynnettiin Työsuojelurahaston rahoittaman, keväällä 2022 päättyneen TT TOY – Tekoäly tulee – Tuki, osaaminen ja yhteistyö kuntoon! -hankkeen tuloksia ja testattuja malleja edistää tietotyöntekijöiden yhteisöllistä kykyä tuottaa organisaatiolle arvoa työn teknologisessa murroksessa.

Menetelmät

Teoriatausta rakentui työn teknologisen murroksen, tietotyön asiantuntijoiden ammatillisen toimijuuden, arvontuottamisen ja yhteiskehittämisen pohjalle. Teknologisoituva työ edellyttää tietotyöntekijöiden työn yhteiskehittämistä ja hyvinvoinnista huolehtimista sekä lisää työyhteisöjen tarvetta kehittää työtä tuottaen uudenlaista arvoa eri ammattiryhmien yhteistyönä. Myös tietotyöntekijöiden ammatillinen toimijuus muuttuu työelämän teknologisoituessa ja osaamisvaatimusten kasvaessa.

Tulokset

Viestintätuote selkeytti työelämän toimijoille tekoälyn hyödynnettävyyttä käytännön työssä, tarjosi e-työkirjan tekoälyn soveltamiseen työn ja työtapojen kehittämisessä, käsitteli tekoälyn vaikutuksia työelämässä Tukiälyä työelämään -podcastsarjassa sekä edisti keskustelua aiheesta blogien ja

kirjoitusten kautta. Se levitti tietoa tukitoimintojen tietotyöntekijöiden osaamisesta ja potentiaalista teknologisoituvan työn kehittämiseksi.

Uutuusarvo ja sovellettavuus

Viestintätuote tarjoaa uudenlaisia ratkaisuja ja työkaluja organisaation asiantuntijoiden ja tukitoimintojen teknologisoitumisen hallintaan ja tietotyön kehittämiseen. E-työkirja sisältää käytännönläheisiä ja innostavia työpajakuvauksia ja toteutusmenetelmiä tekoälyn hyödyntämiseksi työyhteisöissä. Samalla se rakentaa polkua perinteisistä työrooleista kohti yhteiskehittämistä, arvontuotantoa ja merkityksellistä työntekoa, työhyvinvointia ja tuottavuutta.

Ilmestyneet julkaisut

Asikainen, M. (2023). Tekoälyn tuleminen kirittää tietotyöläisen osaamisvaatimuksia. eSignals, 10.5.2023. <https://esignals.fi/kategoria/tekoaly/tekoalyn-tuleminen-kirittaa-tietotyolaisen-osaamisvaatimuksia/#78bfef53>

Humala, I. (2023). Käytännön työkaluja ihmisen ja tekoälyn yhteistyöhön. eSignals, 13.6.2023. <https://esignals.fi/kategoria/tutkimus-ja-kehittaminen/kaytannon-tyokaluja-ihmisen-ja-tekoalyn-yhteistyohon/#8f8394b1>

Humala, I., Kärnä, E., Lahtinen, A. & Asikainen, M. (2023a). Tekoäly ja uudet teknologiat ovat haaste ja mahdollisuus tietotyössä. Teoksessa Unkari-Virtanen, L., Kuusisto-Ek, H. & Brandt, T. (toim.) (painossa). Tulevaisuudenkestävä bisnes - ratkaisuja kompleksisuuden haasteisiin. Konferenssi 27.4.2023. TAITO-sarja 117. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu (s.175–179). <https://www.metropolia.fi/fi/tutkimus-kehitys-ja-innovaatiot/julkaisut>. ISBN 978-952-328-396-1 (pdf), ISSN 2669-8021

Humala, I., Kärnä, E., Lahtinen, A., & Asikainen, M. (2023b). Tekoälyn onnistunut hyödyntäminen edellyttää yhteistyötä. Teoksessa Unkari-Virtanen, L., Kuusisto-Ek, H. & Brandt, T. (toim.) (painossa). Tulevaisuudenkestävä bisnes - ratkaisuja kompleksisuuden haasteisiin. Konferenssi 27.4.2023. TAITO-sarja 117. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu (s.180–184). <https://www.metropolia.fi/fi/tutkimus-kehitys-ja-innovaatiot/julkaisut>. ISBN 978-952-328-396-1 (pdf), ISSN 2669-8021

Kärnä, E. (2023). Tekoälyn mahdollisuudet käyttöön työyhteisössä -e-työkirja Skillan tietotyöntekijöille. Skillan verkkolehti, 15.06.2023. <https://www.skillary.fi/tekoalyn-mahdollisuudet-kayttoon-tyoyhteisossa-e-tyokirja-skillan-tietotyontekijoille/>

Kärnä, E. & Ammattiliitto Jyty (2023). Jyty mukana tekoälyhankkeessa – tekoälyn mahdollisuudet käyttöön työyhteisössä. Ammattiliitto Jyty, 2.10.2023. <https://jytyliitto.fi/jyty-mukana-tekoalyhankkeessa-tekoalyn-mahdollisuudet-kayttoon-tyoyhteisossa/>

Kärnä, E. & Ammattiliitto Pro (2023). Tekoälyn mahdollisuudet käyttöön työpaikalla. Ammattiliitto Pro, 06.09.2023. <https://proliitto.fi/fi/ajankohtaiset/tekoalyn-mahdollisuudet-kayttoon-tyopaikalla>

Kärnä, E., Humala, I. & Lahtinen, A. (2023). Tietotyö muuttuu työn teknologisessa murroksessa – haastaa perinteisiä näkemyksiä ammasteista ja työn kehittämisestä. eSignals Research, 4(1). <https://esignals.fi/research/2023/06/16/tietotyö-muuttuu-tyon-teknologisessa-murroksessa-haastaa-perinteisia-nakemyksia-ammasteista-ja-tyon-kehittamisesta/#18b23943>

Kärnä, E., Humala, I., Lahtinen, A. & Asikainen, M. (2023). Tekoälyn mahdollisuudet käyttöön työyhteisössä. Haaga-Helian julkaisut 9/2023, <https://www.haaga-helia.fi/fi/ajankohtaista/artikkelit/tekoalyn-mahdollisuudet-kayttoon-tyoyhteisossa>

Lahtinen, A. & Humala, I (2023). Tietotyöntekijät ovat strategisia sillanrakentajia tekoälyn edistämisessä. Skillan verkkolehti, 7.8.2023. <https://www.skillary.fi/tietotyontekijat-ovat-strategisia-sillanrakentajia-tekoalyn-edistamisessa/>

Tukiälyä työelämään -podcastsarja

Tukiälyä työelämään-podcast lähestyi tekoälyä kolmesta eri näkökulmasta: työntekijän, organisaation ja yhteiskunnan kautta. Podcastsarja kuunneltavissa Soundcloudissa:

https://soundcloud.com/user-845933239/sets/tukialya-tyoelamaan?si=491ee41de3fb44abbf53bc030b757277&utm_source=clipboard&utm_medium=text&utm_campaign=social_sharing

Kumppaneiden julkaisut

Kurki, K. & Kuutti, T. (2023). Tekoäly mietityttää mutta rohkeimmat jo rokkaa. Akavan Erityisalat, 11.9.2023. https://www.akavanerityisalat.fi/uutishuone/blogi/blogi_-_tekoaly_mietityttaa_mutta_rohkeimmat_jo_rokkaa.21564.blog?12137_a=comment&12137_m=21564

Meriniemi, T. (2023). Tekoäly on tradenomin tukiäly. Tradenomit, 26.9.2023. <https://www.tradenomi.fi/ajankohtaista/tekoaly-on-tradenomin-tukialy/>

Julkaisuvaiheessa olevat julkaisut

Humala, I. & Kärnä, E. Tietotyöntekijöiden kokemuksia ammatillisesta toimijuudestaan ja työnsä arvosta teknologisoituvassa tietotyössä. Lähetetty Työelämän tutkimus -lehteen. (arvioitavana)

Kärnä, E., Humala, I., Lahtinen, A. & Asikainen, M. Kohti kestäväää tietotyön arvontuottamista ja yhteiskehittämistä hallinnon teknologisoituvassa työssä. Artikkelikäsikirjoitus Hallinnon tutkimus -lehteen. (työn alla)

Lahtinen, A. & Kärnä, E. Tekoäly kuntaorganisaatioissa: ihmisläheinen teknologia tulevaisuuden kunnissa. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n ja kunta-alan pääsopijajärjestöjen työelämän kehittämisen alusta, Tärkeissä töissä <https://tarkeissatoissa.fi/> (julkaisuvaiheessa)

Lahtinen, A., Kärnä, E., Humala, I., Asikainen, M. (2023). Työkaluja tekoälyn hyödyntämiseen tietotyössä. Blogikirjoitus lähetetty eSignals-lehteen. (arvioitavana)

Lahtinen, A. & Kärnä, E. Tekoäly kuntaorganisaatioissa: ihmisläheinen teknologia tulevaisuuden kunnissa. Julkaistavana Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n ja kunta-alan pääsopijajärjestöjen työelämän kehittämisen alustalla Tärkeissä töissä -sivustolla <https://tarkeissatoissa.fi/>

Lisätietoja

Lisätietoja hankkeen projektipäälliköltä: Anna Lahtinen, vanhempi tutkija, KTT, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, puh. +358 50 505 7784, anna.lahtinen@haaga-helia.fi

Haaga-Helia ammattikorkeakoulun Viestintätuote-hanke kertoi, kuinka tietotyössä voidaan ottaa käyttöön tekoälyn mahdollisuuksia yhteiskehittämällä. Hanke tuotti tukitoimintojen asiantuntijoille ja heidän esihenkilöilleen suunnatut e-työkirjan, 3 podcastia, 2 webinaaria ja useita blogeja ja kirjoituksia. Viestintätuotteessa hyödynnettiin Työsuojelurahaston rahoitteisen Tekoäly tulee – tuki, osaaminen ja yhteistyö kuntoon -hankkeen (2021–2022) tuloksia ja malleja, ja sitä jaetaan yhdessä tietotyön ammattiliittojen kanssa. Viestintätuote on tärkeä, sillä tietotyön kestävä kehittäminen on työyhteisöille iso haaste. Hanketta tuki Työsuojelurahasto (2022–2023).